

Куриозен случай разкриват архивите на бившата Държавна сигурност от началото на 70-те години на XX век, свързан с кражбата на оригинален щам за създаването на препарат за растителна защита от Научно-техническото разузнаване. „Придобивката” обаче така и не влиза в употреба, тъй като тогавашното държавно стопанско обединение (ДСО) „Фармахим” закупува лиценз за оригиналния продукт от създателите му – фирма в САЩ.

През 1971 г. чрез агент на отдел 07 „Научно-техническо разузнаване” в Първо главно управление на ДС от Канада е придобит (откраднат) оригинален щам НД-1 на американска фирма за микробиален препарат за растителна защита.

Написано от Христо Христов
Сряда, 05 Март 2014 15:10

Щамът, както и информацията за него е предаден на Научноизследователския химико-фармацевтичен институт към ДСО „Фармахим”, където е разработена технология за идентичен на американския продукт български препарат „Диспарин”.

В началото на 70-те години в България започва изпитанието на различни биологични препарати за борба с горските вредители и това е едно от стратегическото направление в работата на лесозащитните станции в страната. В случая препаратът е насочен за справяне с листната гъботворка.

Интересното е, че с разработения от българските специалисти продукт на базата на оригиналния щам са проведени полеви изпитания със създадения на негова основа препарат „Доспарин”. Изпитанията са проведени от Пето управление на ДС – Управление за безопасност и охрана (УБО) в резервата „Воден” (един от любимите резервати на Тодор Живков, намиращ се в тогавашния Разградски окръг, бел. ред.), при които е показана ефикасност от 38 процента от оригиналния препарат.

Според специалистите от Научноизследователския химико-фармацевтичен институт към ДСО „Фармахим” препаратът „Диспарин” е могъл да бъде пуснат в производство още през 1973 г. В ПГУ изчисляват, че с него е реализирана икономия в размер на 10 млн. лв.

По инициатива на министъра на тежката промишленост технологичната документация и щамът са предадени на СССР, където са получили висока оценка и според ПГУ съветската страна е имала готовност да започнат усвояването му.

Вместо и в България да започне производството му, както разузнаването е очаквало, се оказва, че ДСО „Фармахим” е влязло в преговори с американската фирма, създател на оригиналния продукт и е подписало лицензионен договор с нея. Според ПГУ договорът е бил неизгоден.

Негодуванието от действията на „Фармахим” е изразено от ген. Стоян Савов, началник на Първо главно управление на ДС, в строго докладна записка до министъра на вътрешните работи. Той дори е поискал от ръководството на МВР незабавно да се сигнализира ЦК на БКП, за да се спре подписването на договора. В по-късне документ

Куриоз: Разузнаването краде щам за растителна защита, „Фармахим“ купува лиценза за оригинал

Написано от Христо Христов
Сряда, 05 Март 2014 15:10

на Научно-техническото разузнаване за придобити технологии, случаят с кражбата на оригиналния щам НД-1 е отчетен като постижение, но е посочено, че "независимо от постигнатите резултати ДСО "Фармахим" проведе преговори и подписа договор за лицензия за същия препарат с американската фирма".

Документите са включени в разширеното издание (dvd) на сборника на комисията по досиетата **„Държавна сигурност и Научно-техническото разузнаване“**, 2013 г.

КРИПОТЕКСТОВА
на ДСО "ФАРМАХИМ"
Във връзка с: *на*
за справка
6772

КРИПОТЕКСТОВА
ДИКЛОФИФОНИНА
от ДСО "ФАРМАХИМ"

Строго охранено!
Екз. единствен.

ДО ДР.МИНИСТЪР НА МВР

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

от генерал-лейтенант Димитар Клоев,
началник на Първо главно у-ние ДС

ОТНОСИТЕЛНО Прехода от ПУ-ДС
в разширени изданието за
производство на микробезопасен
препарат за растителна защита
"ДИСПАРИМ" 3197, 1018/Копия

Др. Министър,
Като е известно, през декември 1971 г., чрез агент
на отдел VII, ПУ-ДС от Москва се придобит оригинални щам
НД-1 на американската фирма " "продукт на микробезопасен
препарат за растителна защита " " .
На базата на този щам и предадени от нас информация
научни констати от ЦНИИД към ДСО "Фармахим" разработва технология
за получаването на български микробезопасен препарат "Диспарим",
идентичен по своите свойства с американския " " .
Проведените полеви изпитания от служби на УБО в
резервата с. Босен, Разградски окръг, потвърдиха добрата ефикасност
на нашия препарат.
От оценката на ЦНИИД към ДСО "Фармахим" се вижда, че
изобретението на микробезопасен препарат "Диспарим" в масово
производство може да се осъществи още през 1973 г., при което

- 2 -

не бъде реализирана изключително от заявителите в размер на
10 млн. лева.
Пряколето оценките от ЦНИИД към ДСО "Фармахим" и протокол
от полеви изпитания, извършени от съответните служби на УБО.

София, 20.VI.1972 г.

Отг. в 4 екс.
Раз. 0750/17215
Нач.НГ

НАЧАЛНИК НА ПЪРВО ГЛАВНО У-НИЕ ДС
Генерал-лейтенант *[Signature]*

